

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies primus et secundus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romae, 1866

Caput IV. [i.e. VI.] Sancti, iterum iterumque cruciati, capite tandem
minuuntur, et a Gordiano sepulturæ mandantur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73889](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-73889)

A sequitur. Vide num. 148 Comment. prævii et infra lit. f ad cap. 6.

f Forte hæc nomina Actorum auctor aut interpolator quispiam aliunde corrasa pro arbitrio S. Placidi germanis Sociisque martyrii applicuit. Vide num. 10 Commentarii prævii. Faustus vero et Firmatus monachi fuisse non videntur, sed Eutychiei, Victorini et Flaviæ comites; nam tunc hic, tum num. 56 S. Placido, præter Donatum et Gordianum, monachi fuisse dicuntur 30; qui alioqui 32 fuissent.

g Hæc Wandalos indicare videntur. Vide num. 144.

h Sophoniae 1, v. 45 et 16 hoc ordine ista leguntur: Dies iræ dies illa, dies tribulationis et angustiae, dies calamitatis et miserie, dies tenebrarum et caliginis, dies nebulae et turbinis. Dies tubæ et clangoris super civitates munitas et super angulos excelsos.

i Ex Pauli Ep. ad Ephesios cap. 6, v. 11.

k Ep. 1 Petri 5, v. 8.

l Psalm. 58, v. 1.

m Alludit hic auctor seu interpolator Actorum ad fictitias Gordiani litteras, de quibus, aliisque consule §§ 3 et 4. Litteræ ipsæ habentur in Appendice ad Chronicum Cassinense, Parisiis typis editum anno 1605.

n Hæc omnia ex Victore Vitensi de Persecutione Vandolica sparsim excerpta sunt. Vide num. 145 Comment. prævii.

CAPUT IV.

Sancti, iterum iterumque cruciati, capite tandem minuuntur, et a Gordiano sepulture mandantur.

Iterum Mamucha, primum quidem universos cædi,

C Sancta vero virgo Flavia, dum in carceris ergastulo cum Fratribus esset retrusa, Placidum, fratrem suum, alloquebatur, dicens: Jam sacris tuis orationibus, Placide frater, faventibus, inchoavi martyrium, nunc vero obsecro, ne desistas inchoata perficere. Ora attentius, rogo, ut dignum faciat dominus Jesus Christus desiderium cordis nostri ante conspectum gloriæ suæ, et tribuat nobis, quod promittere dignatus est suis fidelibus, et omnibus quærentibus gratiam suam. Sanctus autem Domini Placidus, aperiens os suum, Eutychieum et Victorinum, fratres suos, et virginem Flaviam, sororem suam, Sociosque triginta tres consolabatur, dicens: Forti animo estote, suspicite in cælum, et precibus exorate cuncta Regentem, ut patris Benedicti intercessione nobis patiendi tolerantiam donet. Alia vero die dux Mamucha, residens in consistorio, jussit, sanctos Dei martyres Placidum, Eutychieum, Victorinum et virginem Flaviam cum triginta tribus Sociis suis sibi præsentari, et gravissime fustibus cædi, et per pedes suspendi, ac membris omnibus acriter torqueri, fumumque horridum sub eis administrari: Negate Christum vestrum, et dicite in eum convicia, et dabimus vobis bona hujus mundi. Post hæc sanctus martyr Christi Placidus, erectis in cælum oculis, clamabat ad Dominum dicens: » Narraverunt nobis iniqui fabulationes, sed non » ita, ut lex tua » Domine a. Omnia mandata

tua veritas, iniqui persecuti sunt nos, adjuva nos, Domine, Deus noster.

72 Quinta vero die, videntes pagani, quod sancti Dei martyres Placidus, Eutychieus, Victorinus et Flavia virgo speciali quodam amore essent obligati, et honore se invicem prævenirent, quod una cibum caperent, quod segregati ab aliis starent, quod simul soli orarent, mirati sunt, et dicebat alter ad alterum: Isti affinitate conjuncti sunt, ideo ab aliis dividuntur. Interrogans itaque Sanctos unus ex paganis per interpretem, quo utebantur, dixit ad eos: Quam generositatem fertis inter vos? Responderunt hi: Quatuor germani fratres sumus, ex uno viro et femina generati. Ille vero rursus percontatus est eos, dicens: Ex ista patria estis, an ex alia regione? Et responderunt Sancti, dicentes: Romani sumus et Christiani. Et ille: Bene contingit vobis, quia hominum omnium genus semper voluistis humiliare, et dominium exercere, nulli unquam genti voluistis subdere colla. Sed dicite nobis, quæ sunt nomina vestra? Ad hæc sanctus Placidus proloquens, ait: Hi duo fratres mei, Eutychieus et Victorinus b vocantur. Hæc autem soror mea et virgo, Flavia dicitur. Ego vero peccator, Placidus Monachus vocor. Et ille, Assentite, inquit, nobis, et proderit vobis; negate, Christum vestrum Deum esse, et nostro more Luciferum sidus Dei nostri Rempham excolite, ut frui possitis una nobiscum hujus gaudiis vitæ. Respondens autem sanctus martyr Placidus, dixit: Absit hoc a nobis, ut Deum nostrum Jesum Christum, Creatorem cæli et terræ, negemus, et hominem perditum pro Deo colamus, qui jam a Domino Jesu Christo cum diabolo et angelis ejus damnatus est in inferno, perpetuo igni exurendus.

73 Hæc pagani ex Martyris ore dum verba audissent, Mamuchæ duci nunciare curarunt. Sævissimus autem dux, furore nimio accensus, jussit, sanctissimum Placidum cum duobus Fratribus et cum sorore Flavia tandiu virgis mactari, donec inter manus deficerent. Quod dum factum fuisset, pagani, existimantes eos mortuos, recesserunt. Sed Deus omnipotens, cui cura est, et sollicitudo suorum, misit angelum suum sanctum, qui sanctorum martyrum Placidi, Eutychiei, Victorini et virginis Flaviæ roboravit corpora, et curavit plagarum vulnera. Mane autem facto, pagani, redeuntes ad stadium, sanctosque Martyres Dei illæsos consistere perspicentes, dicebant ad eos: Animadvertite et videte, quanta misericordia usi sunt Deus et propheta noster in vobis, qui, cum debuissent interficere vos, contulerunt vobis sanitatem. Relinquitte ergo vanitatem et sectam superstitionis, et adorate eos, qui præstiterunt vobis sanitatem, et gubernent vitam vestram. Sanctus Placidus respondit: Vos potius relinquitte diabolum, quem adoratis, et adorate Dominum nostrum Jesum Christum, qui fecit cælum et terram, mare et omnia, quæ in eis sunt, relinquitte perditum ipsum vestrum prophetam, et satanam, quem is pro Deo coluit, cum quo damnatus est in ignem eternum.

74 Saraceni autem, cum viderent, quod neque minis, neque promissionibus Sanctos Dei ad suam culturam valerent inflectere, acta et dicta duci seriatim referre curarunt. Dux vero sævus indignans, jussit, sanctum Placidum cum Sorore et duobus Fratribus suis per pedes suspendi, et fustibus cædi, et fumum acerrimum submi-

AUCTORE.
PSEUDO-
GORDIANO-
dein vero
S. Placidum
et Fratres,

vix non ad
necem, jubet;

F

quod cum
frustra fieret,
Placido lin-
qua præcidi-
tur,

AUCTORE
PSEUDO-
GORDIANO.

subministrari, clamantibus paganis juxta consuetudinem : Negate Christum vestrum, negate. Quod dum factum fuisset, clamabat beatus Placidus una cum fratribus suis Eutychio et Victorino ac virgine Flavia, quasi ex uno ore, dicentes : Gratias tibi agimus, Domine Jesu Christe, qui confortas servos tuos, in te sperantes. At durissimus dux, dolore et ira permotus, beatissimo martyri Placido, qui præ omnibus et pro omnibus loquebatur, cum lapide os et arterias confringi jussit, dicens : Si non negabis Christum tuum, et tu et alii mala morte peribitis. Sanctus vero martyr Placidus glorificat Dominum, dicens : Gratias tibi ago, Domine Jesu Christe, qui me computare dignatus es in numero servorum tuorum. Non ferens autem impiissimus dux, quod sic beatissimus Placidus sæpe Christum nominaret, ira magna accensus, jussit, ei linguam radicitus amputari. Sanctus vero Placidus clamabat, lingua præcisa e dicens : Benedictum nomen et virtus Domini nostri Jesu Christi, cujus nomen et virtus permanent in secula, qui et liberat nos ab omni malo semper.

B
stupro expo-
nitor Flavia :

75 Cumque Fratres ejus et Soror respondissent, Amen, præ nimia ira frendens dentibus sævissimus dux, jussit, eos iterum gravissimis fustibus cædi. Sanctam vero virginem Flaviam truculentus arbiter præcepit, tradi quibusdam lenonibus de exercitu suo ad corrumendum, dicens : Invitate ad turpitudinem ejus omnem exercitum. Sancta autem virgo Flavia, prolata sententiam in se dum agnovisset, suspexit in cælum, et ait : » Deus, qui sedes super thronos » et judicas æquitatem d » « esto mihi in Deum » protectorem, et in locum refugii, ut salvam me facias e. » Surrexit in me iudex iniquus, mordens carnes meas canina rabie, misit truces manus ad verbera, pedibus appensa sum, fustibus acerrime verberata sum, omnibus membris crudelissime torta sum, fumus horridus sub me administratus est, impingatur, dux sævus sanguine meo : tuus est amor, tua fidelitas, pro te hæc omnia patior; respice in me, sancte Deus Sabaoth, ne polluant inimici famulam tuam, ne dicant : Prævaluimus adversus eam. Oravit, et ecce subito virtus divina super Virginem sanctam respiciens, suo illam munimine sepsit. Nam, cum ad ducis imperium lenones sanctam virginem Flaviam vellent stuprare, vim ei inferre volentes, quicumque manus ad eam contingendam misissent, stupebant nervi eorum, et arefiebant manus et brachia illorum, et præ dolore ex intimo corde mugitum reddebant. Ipsa autem beatissima virgo Flavia, cum fuisset, sicut jam diximus, cum Fratribus suis multoties pro Christi nomine cæsa et torta, et diversis suppliciiis affecta, immobilis in fide Christi permansit.

tandem, ex-
pugnandis
Martyribus

76 Posthæc impiissimus dux Mamucha sanctos Dei martyres Placidum, Eutychem, Victorinum et virginem Flaviam suo examini fecit assisti, quo tumentis pectore, facie furibunda, vibranti capite, ita est allocutus : Quousque insipientes vos nostra tolerat clementia? Hortor et commoneo vos, Crucifixum negate, et adorare Deum, cui excellentissimus rex noster Abdala cervicem suam flectit; sin alias, acerrima morte peribitis. Sanctus Placidus respondit : O infelices, quare mentis vestræ oculos, atra orbatos caligine, non exeritis? Credite in Dominum Jesum Christum, Creatorem cæli et terræ, et dimittite diabolum, quem adoratis, et falsum vestrum prophetam relinquit. Quod si non

* an abduc-
tos?

feceritis, ignis vos æternus excipiet. Mamucha vero posthæc conversus ad sanctos martyres Eutychem, Victorinum et virginem Flaviam, dixit ad eos : Dicite, infelices et miseri, derelinquitis Crucifixum, an cum Placido seductore perire decrevistis? Sancti Martyres dixerunt : Jam sæpius tibi diximus, quia nullo pacto nullaque ratione Dominum nostrum Jesum Christum relinquitis, monita vero vestra, veluti lutum, quod pedimus conculcatur, abominamur.

77 His auditis, sævissimus Mamucha, nimis furis incitatus, jussit, sanctos Dei martyres Placidum, Eutychem, Victorinum et Flaviam strictius ligari, et super tibias eorum anchoras navium poni, et super anchoras lapides magnos superponi, ut, hoc dolore compulsi, Christum negarent. Pagani vero, jussa iniquissimi ducis perficientes, clamabant : Nisi negaveritis, Christum vestrum Deum esse, acerbam morte in tali supplicio consummabimini. Cumque die ipsa et nocte tota in tanto cruciatu perdurassent, et sanctus Domini Placidus psalleret, et Soror ac Fratres ejus orarent, et Deo gratias agerent, die altera illucescente f, pagani ad Martyres reversi sunt, videntesque, illos immobiles in fide Christi persistere dicebant : Num vobis corneas fibras, num lapidosa pectora nutritis, qui salutaribus consiliis non acquiescitis? Respicite vosmetipsos, et, Christum Deum esse, negate, et dabimus vobis aurum et argentum, pallia deaurata, et lapides pretiosos. Sanctus Placidus respondit : Neque pro auro, pro argento, sive pro palliis deauratis, aut lapidibus pretiosis vestræ impiæ et perversæ suggestioni assensum dabimus, ut Christum negemus. Justitiæ namque rigor et veritatis via flecti non novit, si forti pectore retinetur. Id ipsum sancti Dei Eutychem, Victorinus et beata Flavia virgo affirmabant.

ultima ma-
china, sed
æque

E

incassum
adhibita.

78 Adhæc satellites satanæ vehementer irati, rem, prout erat, duci per ordinem pandunt. Sævissimus vero Mamucha, terribili furore et ira succensus, dictavit sententiam, dicens : Placidum, Eutychem, Victorinum, Faustum, præcepta contemneres, et Christum, qui a Judæis crucifixus est, pro Deo colentes, nostramque culturam nostrumque prophetam Moloch abominantes, capite cædi jubemus, et corpora eorum inhumata lupis ac canibus et volucris cæli devoranda relinqui. Nequissimi autem ministri concito gradu revertentes, ejecerunt Sanctos de custodia, in qua clausi detinebantur, et usque ad littus maris, in quo decollandi erant, eos flagellando perduxerunt. Quo dum venissent pagani, ad Sanctos proloquentes, dixerunt : Obsecundabitis jussioni invictissimi duci Mamuchæ, ut Chrisum negetis, et Deum more nostro adoretis et colatis?

F

79 Sancti autem Martyres, eorum monita abdicantes, dicebant : Numquam Creatorem nostrum negamus, numquam ab ejus cultura recedimus. Alium vero Deum omnino nescimus, neque adoramus, præter Dominum nostrum Jesum Christum, cui nosmetipsos hostiam vivam in sacrificium offerimus. Christiani sumus, et pro nomine Domini nostri Jesu Christi magis mori, quam vivere desideramus. Jam perficite in nobis, quod vobis videtur. Hæc ubi dicta dederunt, beatissimus martyr Placidus, oculos in cælum elevans, oravit ad Dominum, dicens : Domine Jesu Christe, Fili Dei vivi, qui de cælis ad terram descendisti, et pro nostra salute Crucis patibulum sustinuisti, propitius esto nobis, famulis

die iv Octo-
bris omnes
capite minu-
untur.

A famulis tuis, et per intercessionem magistri nostri servi tui Benedicti, da nobis virtutis constantiam, ut participes gloriosissimæ anastasis effecti, hujus agonis stadium intrepido animo, mente robusta percurrere valeamus, ne humani generis inimicus aliquod obstaculum nostris anteferat mentibus, ne princeps tenebrarum et complices ejus impediunt. Sed angelus testamenti tui Michaël nostras animas in pace suscipiat, quia tu es Deus benedictus et gloriosus in sæcula sæculorum. Cumque sancti martyres Euty chius, Victorinus et virgo Flavia cum triginta tribus Sociis suis respondissent, Amen, flectentes genua decollati sunt una cum beatissimo Placido, tertio Nonas Octobris, apud Siciliam in portu Messanæ civitatis. Jacuerunt autam post decollationem corpora eorum juxta mare diebus quatuor g.

g
quorum,
quinto post
die pereunti-
bus mari Sa-
racenis,

80 Post passionem vero beatissimi Placidi martyris et Sociorum ejus, Mamucha, impiissimus dux Saracenorum, necdum saturatus de sanguine Sanctorum, quem innocenter effundi fecerat, præcepit, ut monasterium illud, quod beatus Placidus ædificaverat, in quo etiam et habitaverat, incenderetur, et fundamentis everteretur. Sicque factum est, ut per quatuor dies, in quibus post decollationem corpora Sanctorum jacuerant in littore, monasterium omne incensum, et solo tenuis eversum est *, ita ut etiam fundamenta monasterii Saraceni evellerent, et lapides in mare projicerent. Interea hoc mare sedatur, ventorum turbines pacificantur, nautis via panditur. Quod crudelissimus dux perspicuens, imperat, ut omnes Saraceni ad mare redirent, quatenus, signo dato, naves conscenderent. Aurora autem quinti diei illucescente, Saraceni cum duce suo Mamucha naves conscendentes, æquoris alta sulcare cœperunt. Præcelsitudinis vero magnitudine, ecclesiam, quam intra monasterium suum beatus Placidus in honore sancti Johannis Baptistæ ædificaverat, cum esset ampla et alta, Saraceni succendere sive evertere non poterunt h, sed modis omnibus, quibus poterant, polluerunt et profanaverunt. Nam trabes, quas intus in ecclesia invenerunt, minutatim præciderunt, ecclesiam adulteriis coinquinaverunt, altare Domini stercore et urinis fœdaverunt, et super illud secussum ierunt, et, quicquid pravum vel dici vel cogitari potest, ibidem exercuerunt. Et, sicut ante descripsimus, naves conscendentes, quanta instantia poterant, navigare cœperunt. Cumque jam in Phari medio esset, (nam Rhegium tendere disposuerant) subito tempestas magna exorta est, ita ut nec retro, nec ante, ultra procedere possent, sed comprehensæ a currentibus undis in medio Phari, justo Dei judicio centum naves simul cum Saracenis sexdecim millibus octingentis demersæ sunt in profundum maris i.

* fuerit

h

i
corpora Gor-
dianus sepe-
lit.

C 81 Corpora vero sanctorum Martyrum adhuc jacebant in littore, ubi nulla fera, et nulla avis ea tetigit, et pro fetore suavissimum odorem emanabant. Gordianus autem, qui beatum Placidum a Cassinensi cœnobio secutus fuerat, quique, ut supra retulimus, tempore captionis ejus fugiens evaserat, qui et requirebat Sanctos noctis tempore, et confortabat, dum essent in carcere, tulit corpus beati Placidi martyris, domini sui, et corpora sanctorum Euty chii et Victorini fratrum ejus, ac sanctæ virginis Flaviæ, sororis illius, et capita eorum jungens corporibus, prout potuit, in ecclesia S. Johannis Baptistæ

sepelivit, mundans eam prius ab omni Saracenorū immunditia. Nam sola eadem ecclesia, ut supra descripsimus, ex omnibus monasterii ædificiis remanserat. Reliqua vero sanctorum triginta trium Martyrum corpora, miro odore fragrantia, ibidem, ubi decollati fuerant, in arena sepelivit, ubi beneficia sua Jesus Christus, Dominus noster, meritis sanctorum martyrum Placidi et Sociorum ejus intervenientibus præstare non desinit usque in hodiernum diem. Cæci namque ibidem illuminantur, claudi curantur, surdi auditum recipiunt, leprosi mundantur, dæmones effugantur, et omnes infirmi salvantur.

AUCTORE
PSEUDO-
GORDIANO.

82 Tali modo sanctissimus martyr Domini Placidus cum Sociis suis, diversis tribulationibus et suppliciis agitatus, dealbavit stolam suam in sanguine Agni, qui tollit peccata mundi, quem modo sequitur per paradisi amœnitates, insertus Apostolis, quia totum reliquit; Martyribus, quia martyrium pacis et pesecutionis in se sustinuit; Confessoribus, quia Christum coram fidelibus et infidelibus confessus est; Virginitatis, quia virginitatem cordis et corporis custodivit. His insertus choris, Regem immensum collaudare non cessat, ferens coronam rosis et liliis intextam, cantansque canticum in exultatione et gaudio voce infatigabili, et merito. Nam per hunc facta est Cassinensis ecclesia purpurea, quæ antea in patris Benedicti operibus extiterat candida, quia, primus ex eodem verbo et exemplo plurimis in Christi bello extitit doctor. Hic Benedicti patris temporibus primus contra paganos prælium cœpit. Hic inter Christi milites antesignanus, hic inter pesecutionum furentium initia cum ipso infestationis principe auctore Mamucha congressus, dum inexpugnabili firmitate adversarium vicit, vincendi ceteris viam fecit. Ideoque nunc cum his, qui Agnum sequuntur, canticum novum decantare non cessat. Apud hunc Agnum dignetur pro nobis intervenire, et, maculis omnibus expiatis, nos vellere velit induere. Omnes repræsentans eidem, quem sequitur, Agno, ut, quos redemit sanguine suo, non juri sinat subiacere alieno.

S. Placidi, hoc
modo extin-
cti elogium

E

83 Passus est autem beatissimus Placidus, martyr Domini nostri Jesu Christi præcelsus, anno ætatis suæ vigesimo sexto, cum duobus fratribus suis Euty chio, Victorino, et sorore virgine Flavia, Fausto et Firmato diacono, simul ac Monachis triginta, sub sævissimo rege Abdala et duce Mamucha, tertio decimo anno k Justiniani imperatoris, apud Messanam, Siciliæ civitatem, tertio Nonas Octobris, regnante Domino nostro Jesu Christo, qui vivit et regnat cum Patre in unitate Spiritus Sancti, Deus per omnia sæcula sæculorum. Amen. Dies autem vitæ beatissimi Martyris ita numerantur. Oblatus est Deo a patre suo, Tertullo patricio, et traditus beato Benedicto, septimo anno ætatis suæ; habitavit cum eo apud Sublacum annis quinque, commoratus est in monasterio Cassinensi, quod ipse una cum magistro suo Benedicto et discipulo Mauro in proprio rure ædificaverat, annis novem. Construxit in suo patrimonio monasterium apud Siciliam per annos quatuor. Præfuit eidem monasterio anno uno, qui simul fiunt anni sex atque viginti. Natus anno Dominicæ Incarnationis quintodecimo ac quingentesimo. Martyrio coronatus quadragesimo primo ac quingentesimo.

et chronolo-
gica ejus vite
synopsis.

F

k

ANNO-

ACTORE.
PSEUDO-
GORDIANO.

ANNOTATA.

a *Psalm.* 418, v. 85.
b Evurtius et Victorius male legitur in *Vita contracta S. Placidi apud Mabillonium tom. I Actorum SS. Benedictinorum pag.* 80.

c *Simile miraculum refert Victor Vitensis lib. v de Persecutione Vandalica num. 6 de Typasensibus Martyribus in Mauritiana Majori his verbis: Quae cum regi (Huneric) innotuisset, comitem quemdam cum iracundia dirigens, praecipit, ut in medio foro, congregata illuc omni provincia, linguas eis et manus dexterarum radicitus abscidisset. Quod cum factum fuisset, Spiritu Sancto praestante, ita locuti sunt et loquuntur, quomodo antea loquebantur. Sed si quis incredulus esse voluerit, pergat nunc Constantiopolim, et ibi reperiet unum de illis, subdiaconem Reparatum, sermones politos sine ulla offensione loquentem. Factum in S. Placido simile miraculum aequè indubitanter crederem, modo pari auctoritate et testimonio niteretur.*

B d Sedisti super thronum, qui iudicas iustitiam. *Psalm* 9, v. 5.

e *Psalm.* 30, v. 3.

f Haec S. Placidi Sociorumque certaminis postrema fuit: illius durationem ita colligit Octavius Cajetanus animadversione 17 in *Vitam et Passionem S. Placidi et Sociorum*: Donatus in nocturna synaxi, ac proin a media nocte occisus (*ex num.* 59 *hic*) Placidus ceterique ante Mamucham sisti et fustigari iussi. Id factum ait Stephanus Aniciensis, orto jam sole (*num.* 28) a quo dies numeramus. Exin a Mamucha inclusi per septem dies sine cibo (*ita Acta hic num.* 61.) Ubi defluxere, revocantur ad tribunal et cruciantur. Quatuor per dies torti ex Stephano (*num.* 29.) Deinde in custodiam trusus Gordianus nocte invisit. Mane ad Mamucham reducti, torquentur: decurso in tormentis die, retruduntur in carcerem (*ex num.* 68 *hic*) sole exorto, (*ex num.* 71) rursus excruciantur. Quinto post die (*ex num.* 72) virgis ad mortem mactati, sed curantur ab angelis. Postquam illuxit, diversis suppliciis affecti die ac tota nocte (*ex num.* 73, et *bivis seqq.*) Mox enata luce (*ex num.* 76 et *seqq.*) damnati decollantur. Quos dies si collegerimus 20 reperiemus. Igitur si Natales ipsos connumeremus, Donatus undeviginti ante Placidum dies mortem obiit. Placidus & Nonas Octobris, Donatus 16 Kal. Octobris. *Ita Cajetanus num.* 448 *Comment. praevii laudatus.*

g *Sepulta quinto post martyrium die.*

h *Triplitem cladem monasterium passum dicitur; hanc primam, secundam anno 669, tertiam sub annum 880. Vide num.* 455 et 461. *Mirum est, Templum illud, non modo post hanc, sed etiam post binas alias barbarorum irruptiones superstes, ut aiunt, fuisse.*

i *Simile quid Alarico Gothorum regi, Siciliae excidium meditantis, sub initium seculi v contigit. Ex Jornande de Rebus Geticis cap.* 30.

k *Lege annum Justiniani 15, vel Incarnationis 539: alias haec temporum nota non congruunt. De anno, quo S. Placidus et Socii occisi fuere, censule num.* 447 *Comment. praevii.*

CAPUT VII.

Monasterii Messanensis instauratio et sanctorum Martyrum cultus.

Explicitis his, quae ad passionem beatissimi martyris Placidi Sociorumque ejus pertinebant, nunc ejus destructionem restaurationemque cœnobii, vel qualia quantaque post ipsius decessum loci incolae sint perpessi, curabo posterorum mandare memoriae, sive ut rei notitia habeatur in promptu, sive ut in eorum multimoda mirabilique erectione, Domini misericordia collaudetur, qui flagellat omnem filium, quem recipit, et post lacrymationem et fletum, exultationem inducit. Postquam perversi doli artifex Mamucha cum omni exercitu suo in maris profunda demersus est, et ad Siculorum notitiam pervenisset, qualiter sanctus Domini Placidus cum Fratribus et Sociis suis martyrium suscepisset, illico ex tota insula innumerabilis turba occurrit, sciscitans, qualiter hoc evenisset. A minimo namque usque ad maximum acerrimus fletus omnes tenebat. Messalinus vero et filii ejus, audientes, sanctum Domini Placidum martyrio coronatum, scissis vestibus, pulvere asperso capite, ad sepulcrum venerunt. Posthæc Messalinus et Pompejus Cilius, consilio habito, legatos Cassinum ad patrem Benedictum direxerunt, destinantes epistolam, hæc continentem:

85 Universali Monachorum institutori atque doctori Benedicto, servi filii ejus desolati et destituti pastore, cum subiectione debita obedientiam. Quia nihil paternitati vestrae incognitum esse rectum duximus, de his, quae apud nos actitata sunt, scire vestram sanctitatem volumus, religiosissimum ac sanctissimum discipulum vestrum Placidum tertio Nonas Octobris post multa tormentorum genera gladii animadversione migrasse ad Dominum. A duce namque Saracenorum Mamucha cum fratribus suis Eutychio, Victorino ac sorore virgine Flavia, Fausto, Firmato et Monachis triginta captus, post verberum mactationem, suspensionem, fumi administrationem, membrorum omnium tortionem, arteriarum et dentium confectionem necnon et linguae abscissionem, capite cum omnibus Sociis truncatus est. Unde suppliciter vestram paternitatem poscimus, ut ad cortes et possessiones retinendas discipulos mittere dignemini *h* etc.

86 Exhilaratus itaque de sanctis apicibus pater sanctus, palmas ad alta sustollens, gratias egit Redemptori omnium, dicens: Grates tibi nunc promo, cunctorum Vita salusque, qui fructum laborum meorum dilectissimum Placidum, singularem et unicum mei pectoris filium, ad tuum fecisti conscendere solium. Hæc pater sanctissimus proclamans, et super beatissimi Martyris passionem ultra modum spirituali lætitia congaudens, omnem Cassinensem convocans concionem, talem ad eos protulit orationem: Sicut patris est gaudere in suorum profectibus filiorum, ita et filiorum est augmentum patris sua lucra reputare. Quapropter noveritis dulcissimum

D

Intellecta e
Siculis

a

E

Martyrum
causa,

F

b

S. Benedictus

simum